

Le Monde : "Hà N i tr n áp gi i đ u tranh nhân quy n"

Lu t s Cù Hà Huy Vũ (DR)

Trên trang Qu c t , nh t báo Le Monde có bài ch trích chính ph Vi t Nam tr n áp các nhà đ u tranh dân ch trong n c.

Tác gi bài báo nh n đ nh r ng « s ph n c a các nhà ly khai t i Vi t Nam th hi n quy t tâm c a chính quy n Hà N i là c m đoán m i ti ng nói ch ng l i s cai tr c a Đ ng C ng S n ».

Bài báo nêu lên tr ng h p c a hai nhà ly khai đ n hình, là lu t s Cù Huy Hà Vũ và giáo s toán h c Ph m Minh Hoàng.

Theo Le Monde, ông Cù Huy Hà Vũ, t ng có b ng ti n sĩ lu t c a tr ng Đ i h c Sorbonne Pháp, đã b tòa án Hà N i k t án tù 7 năm v i t i danh « tuyên truy n ch ng Nhà n c », qua vi c ông này đã cho phân phát các tài li u kêu g i đa đ ng. Đ ng tr c tòa trong phiên x ngày 02/8, Cù Huy Hà Vũ tuyên b r ng ông là n n nhân c a « m t v tr thù ».

Bài báo vi t r ng s vi c b t đ u vào năm 2009, ông Cù Huy Hà Vũ đã đ đ n ki n Th t ng Nguy n T n Dũng, v a tái đ c c hôm 26/7 này, v vi c Th t ng đã đ ng ý nh ng quy n khai thác m t m bô-xit trên Tây Nguyên cho m t doanh nghi p Trung Qu c. V vi c gây ra nhi u ph n ng, do đ án này đ c xem là gây h i cho môi tr ng.

Đ n năm 2010, ông Cù Huy Hà Vũ m t l n n a l i đ đ n ki n Th t ng chính ph lên tòa án T i cao nh m ph n đ i m t ngh đ nh c m khi u ki n đ ng ng i. V vi c này đã làm nh h ng đ n uy tín c a Th t ng. Và tác gi bài báo cho r ng, k t khi Th t ng c ng c đ c quy n l c, thì ông này có l đang tìm cách đ « tr thù ».

Le Monde cho r ng s ki n này đáng quan tâm vì l ông Cù Huy Hà Vũ là con trai c a m t nhà th n i ti ng, và là đ ng chí c a H Ch t ch, ng i sáng l p Đ ng C ng S n Vi t Nam.

Tác gi vi t : « Các th m phán cho r ng ông Cù Huy Hà Vũ đã không t p n i con đ ng truy n th ng c a cha mình và các b c anh hùng cách m ng ». Bài báo cho bi t, hôm th ba v a qua, M đã kêu g i chính ph Vi t Nam « tr t do cho ông Cù Huy Hà Vũ cũng nh t t c các t nhân có l ng tâm khác ».

Tr ng h p th hai mà tác gi bài báo nh c t i là giáo s toán h c ng i Pháp g c Vi t Ph m Minh Hoàng, đ c m i gi ng đ y t i tr ng Đ i h c Bách khoa thành ph H Chí Minh. Ông này đang b t m giam t ngày 13/8/2010 vì đã cho đ ng nh ng l i ch trích chính ph trên các trang blog.

Theo bài báo, ông Ph m Minh Hoàng b k t t i là « l i kéo các ho t đ ng nh m l t đ ch đ ». Ông cũng b quy t i là thành viên c a đ ng Vi t Tân, m t t ch c đ u tranh dân ch h i ngo i. Và bà Lê Thi Ki u Oanh, v c a ông này cũng b tình nghi là thành viên c a đ ng này. Bài báo trích đ n kh ng đ nh c a bà Ki u Oanh r ng ch ng bà b b t vì ph n đ i v bô-xít.

Tác gi cũng viết rằng, chính phủ Việt Nam đã t ch i m i v n đ ng ngo i giao c a phía Pháp vì lý do ông Hoàng là thành viên đ ng Việt Tân.

Cu i cùng, tác gi bài báo trên Le Monde, cũng đ c p đ n các tr ng h p khác nh bà Tr n Kh i Thanh Th y, b k t án tù 3,5 năm ngày 5/2/2010, nh ng sau đó đã b tr c xu t kh i lãnh th Việt Nam nh s can thi p c a chính phủ M , và v linh m c Nguy n Văn Lý, b đ a tr i i tù ngày 25/7 v a qua, ông này v a tuyên b là s tuy t th c.

Thái Lan : quy n l c m i và các l i h a c a bà Yingluck

Cũng liên quan đ n Châu Á, nh t báo Le Monde chú ý đ n vi c bà Yingluck, ng i ph n đ u tiên trong l ch s Thái, tr thành Th t ng chính Ph . Bài viết « Thái Lan : quy n l c m i tr các l i h a c a mình » cho bi t bà Yingluck s ph i đ i di n v i nhi u cam go trong t ng lai.

Hôm qua, th sáu 5/8/2011, bà Yingluck Shinawatra đã chính th c tr thành Th t ng Thái Lan. Trách nhi m tr c m t c a bà là ph i v t qua nhi u thách đ trong m t đ t n c b chia r sâu s c c v chính tr l n xã h i. Dù r ng Thái Lan có n n kinh t năng đ ng v i t l tăng tr ng 6%/ năm, nh ng bà ph i xóa tan đi nh ng ch n th ng đ m máu c a mùa xuân 2010.

Nh n xét v chi n th ng c a bà Yingluck, các nhà quan sát cho r ng chính Thaksin Shinawatra, c u Th t ng Thái Lan hi n đang s ng l u vong t i Dubai hòng né tránh b n án hai năm tù t i tham nh ũng, đã đi u khi n t xa chi n đ ch tranh c c a em gái mình.

Còn đ i v i quân đ i và nh ng phe ng h hoàng gia, « phe Áo vàng », chi n th ng c a đ ng Puea Thai là m t viên thu c đ ng khó nu t, khi th y lãnh t c a phe Áo đ quay l i chính tr ng thông qua trung gian là m t ng i ph n không có kinh nghi m chính tr .

Theo nh n xét c a Le Monde, t ng lai tr c m t c a bà v n còn khá mù m t. Trong quá trình tranh c , bà đã đ a ra quá nhi u l i h a mà phe cánh h u đánh giá là « không th c t ».

Đ thu hút c tri các khu v c ch u nhi u thi t thòi nh các vùng nông thôn phía Đông B c, nh t là phía B c quê h ng x s c a gia đình Shinawatra, bà đã đ a ra nhi u h a h n h p d n nh ai cũng có « c m no áo m c », l ng t i thi u s đ c tăng lên là 300 bath/ ngày (kho ng 7€ / ngày). Đ i v i nông dân bà cam k t s thu mua lúa g o c a h v i giá cao h n so v i giá c a các đ i th c nh tranh qu c t . Hay v m t xã h i, bà ch tr ng m i h c sinh đ c quy n mua m t chi c máy vi tính xách tay v i giá u đ i.

Th nh ng, nh ng ng i có thái đ thù ngh ch v i cánh Shinawatra tin r ng ph n l n s l i h a đ s không th nào th c hi n đ c. H nghi ng các l i h a này không nh ng s làm tăng giá c mà còn th i ph ng n công lên.

Vì v y, tr c vô vàn l i h a c a bà Yingluck, nhi u nhà lãnh đ o c a đ ng Pheu Thai đã t ra c n tr ng h n. H xác nh n r ng m t vài l i h a đ c đ a ra là vì đ tranh c . Và không th nào áp đ ng h t ngay l p t c đ c.

Nh ng đ u sao đi n a thì v n còn chút hy v ng cho bà khi gi i doanh nhân hi n t i v n đ t nhi u tin t ng vào bà. H cho r ng, đ ng Dân ch quá b o th và không năng đ ng trong kinh t . H c m th y tin t ng h n vào chính sách c a gia đình Shinawatra, vì theo h , gia đình này có t m nhìn hi n đ i h n và năng đ ng h n trong th gi i doanh nhân. V n đ là bây gi bà Yingluck ph i c g ng gi l y l i h a c a mình !

Kh ng ho ng tài chính, Châu Âu b chia r

V tình hình tài chính trên th gi i m y ngày qua, nh t báo Le Figaro có bài vi t « Kh ng ho ng : c Châu Âu đ c huy đ ng ». Theo bài vi t, tình hình tr c m t v n còn khó có th mà k m ch đ c do v n còn nhi u b t đ ng chính ki n trong kh i euros.

L n kh ng ho ng này, đ n l t Châu Á lên ti ng yêu c u các n c ph ng Tây ph i ch u trách nhi m. Trung Qu c và Nh t B n, đã t rõ s b c b i c a mình, yêu c u M ph i thông qua các bi n pháp nh m đ m b o an toàn cho tài s n c a các n c khác đ u t t i M . Hai n c này cũng kêu g i các n n kinh t chính trên th gi i ph i tăng c ng trao đ i thông tin và c i thi n cách đ i u hành kinh t th gi i.

Le Figaro cho bi t, i i kêu g i trên đã đ c phía Châu Âu đáp tr . Các cu c trao đ i qua đi n tho i gi a các nhà lãnh đ o liên ti p di n ra. Ch t ch y Ban Châu Âu, ông José Manuel Barroso đã đ ngh các n c thành viên nhanh chóng thông qua m t k ho ch m i đ c u tr Hy L p.

Theo Le Figaro, áp i c đề n ng lên th t ng Ý Silvio Berlusconi đã lên đ n đ nh đi m t i hôm qua. Ngân hàng trung ng Châu Âu có l đã đ ngh Th t ng Ý cho ti n hành th c hi n nhanh các c i cách ngân sách, m t đ i u ki n tiên quy t đ Ngân hàng Trung ng Châu Âu mua l i các n c a Ngân hàng Ý. Nghĩa là, Ý ph i tăng t c h n n a các bi n pháp « th t l ng bu c b ng » đ ki n cho năm t i nh m cân b ng ngân sách năm 2013.

Le Figaro nh n xét cũng nh các đ t kh ng ho ng tr c đây, Châu Âu khó mà t o đ c m t m t tr n chung tr c các th tr ng. Nhi u ti ng nói ch trích vi c Ngân hàng Châu Âu đ đ nh mua l i n công c a Ireland và B ðào Nha. Theo h , hai n c này này đã đ c Qu Ti n t Qu c t b o v .

Ng c i, Ngân hàng Trung ng Châu Âu v n ch a có m t đ án nào đ h tr Ý và Tây Ban Nha đang trong vòng xoáy. Và cu i cùng, Le Figaro cho bi t Đ c, Hà Lan và Luxembourg, thành viên trong H i đ ng qu n tr c a Ngân Hàng Trung ng Châu Âu, hoàn toàn ph n đ i ch ng trình mua l i n công c a nh ng n c đang có v n đ .

T Hiroshima đ n Fukushima, m t th m k ch h t nhân

Hôm nay, l t ng ni m 66 năm cho các n n nhân c a v ném bom nguyên t xu ng hai thành ph Hiroshima và Nagasaki còn bu n h n bao gi h t, khi thêm vào đó là v th m h a h t nhân Fukushima. Đ i v i Philippe Pons, thông tín viên nh t báo Le Monde, thì v n đ h t nhân t i Nh t là m t th m k ch.

Qua các l i nhân ch ng, nh ng ti t l và nh ng ý ki n c a các chuyên gia t lâu đã b các t p đoàn h t nhân g t ra ngoài, và báo chí thì làm ng , mà ng i dân Nh t B n b t đ u hi u đ c ph n h u c a th m h a. H ý th c đ c « t i l i » c a t ng l p tinh hoa đã gi m thi u h t m c các r i ro.

Theo tác gi, ng i dân c m th y chính ph đã không b o v qu c gia và các ngh sĩ đã ph n b i i nh ng mong đ i chính đ áng c a h v an toàn. N ng n h n, là chính ph cũng nh các ngh sĩ đã ph t l , hay nói đúng h n, là đã t ch thu quy n đ c c nh báo c a ng i dân. Theo h , th m h a này « cũng ch ng khác h n gì so v i Tchernobyl, vì không ai dám g ánh ch u trách nhi m ».

Philippe Pons nh n xét, th m h a h t nhân kh i d y m t cu c kh ng ho ng ni m tin, mà nó ch m đ n nhi u th ch . Tác gi nh c l i v ô nhi m Minamata trong kho ng nh ng năm 1960-1970.

Hàng ngàn ng i ch t và b tàn ph vì b nhi m đ c ch t th y ngân đ c th i ra bi n t m t nhà máy hóa ch t. Nhà n c đã không b o v ng i dân, chính các n n nhân đã t đ u tranh nhi u năm li n đ minh ch ng m i liên h gi a ô nhi m và b nh t t. Tr c đó, ng i dân vùng Minamata đã tin t ng r ng nhà máy này s đ m i cho h s th nh v ng, nh ng h đầu có ng r ng nó cũng mang l i i hái t th n.

Và cu i cùng, ng i Nh t cũng khám phá ra r ng, chính ph ch a bao gi đ c trang b các ph ng ti n đ kh ng ch m t « công c » nguy hi m. T t c m i c nh báo và ki n ngh t dân chúng đ a ph ng đ n m t s công ch c cao c p trong chính ph v v n đ an toàn h t nhân đ u b Nhà n c, các chính quy n đ a ph ng và báo chí ph t l làm ng .

Sau 66 năm v th bom xu ng Hiroshima và Nagasaki, m t l n n a Nh t B n l i tr thành n n nhân c a nguyên t . Ch có đ u là l n này trách nhi m th m h a thu c v chính h . Trên dòng kh u hi u « No more Hiroshima ! No more Nagasaki !, ng i ta s th y thêm dòng ch “No more Fukushima !”